

УНІВЕРСАЛЬНИЙ
ТРЕНУВАЛЬНИЙ ЗОШИТ

К. П. Скрипник

ВПРАВ
ТА
ЗАВДАНЬ

УКРАЇНСЬКА МОВА
СФОРМУЙ НАВИЧКИ ПИСАТИ ГРАМОТНО

3

ЗМІСТ

Вступ.....	2
Текст.....	3
Наголос.....	5
Зв'язок слів у реченні.....	6
Звертання.....	9
Слова-синоніми.....	12
Слова-антоніми.....	15
Слово. Значення слова.....	17
Будова слова.....	20
Чергування голосних е, о з і у коренях слів.....	26
Чергування приголосних звуків у коренях слів [г] → [з'], [ж]; [к] → [ц'], [ч]; [х] → [с'], [ш].....	29
Ненаголошені [е], [и], які перевіряються наголосом.....	32
Ненаголошені [е], [и], які не перевіряються наголосом.....	35
Правопис слів із дзвінками та глухими приголосними.....	37
Префікси і прийменники.....	38
Правопис префіксів роз-, без-, з-(с-)	40
Апостроф після префіксів.....	43
Перенос слів із префіксами.....	44
Подовження приголосних у результаті збігу приголосних.....	46
Частини мови.....	47
Власні і загальні іменники.....	49
Число іменників.....	51
Рід іменників.....	52
Утворення іменників.....	53
Відмінювання іменників.....	54
Дієслово.....	55
Написання не з дієсловами.....	59
Прикметник.....	61
Родові закінчення прикметників.....	63

ВСТУП

Кожна людина повинна вміти писати без помилок і робити це так само природно, як ходити чи користуватися ложкою, не замислюючись, на рівні підсвідомості. Цього можна досягти лише шляхом постійних тренувань і повторення. Саме з такою метою створено навчальний посібник «3000 вправ та завдань. Українська мова. 3 клас».

У цьому посібнику подано завдання з української мови на вміння застосовувати основні орфографічні правила, що вивчаються в 3 класі.

Посібник багатофункціональний та може використовуватися і як тренувальний, і як контрольний зошит. Матеріал, вміщений у ньому, можна застосовувати для індивідуальної і фронтальної роботи, для роботи вдома, для словникових диктантів. Завдання підібрано з поступовим підвищенням ступеня складності. Кожний блок завдань є як змістовною, так і контрольною одиницею. Усі завдання виконуються і перевіряються прямо в посібнику.

Під час самостійної роботи у посібнику необхідно старанно виконувати запропоновані вправи блок за блоком, поступово зменшуючи час на розв'язання одного блока.

Залежно від рівня знань та вмінь учнів учитель самостійно визначає час, необхідний для виконання завдань, та оцінює їхні вміння згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень.

При використанні посібника вдома як тренувального зошита функція контролю та оцінювання покладається на батьків. Рівень знань дітей позначають в кружечках-сонечках під блоками завдань за допомогою смайликів, керуючись такими міркуваннями:

- якщо блок завдань виконано без помилок, то це високий рівень;
- 1-2 помилки — достатній рівень;
- 3-4 помилки — середній рівень;
- 5 помилок і більше — низький рівень, який потребує від учня додаткових занять із цієї теми.

Час, рекомендований на виконання завдань одного блока, — 3 хвилини.

Робота над мовним матеріалом посібника дає можливість довести практичні навички дітей із правопису до автоматизму.

Тренувальний зошит є універсальним, його можна використовувати як доповнення до будь-якого підручника з відповідної навчальної дисципліни.

ТЕКСТ

Добери заголовок, визнач тип тексту.

Я вважаю, що подорожник — домашній лікар. Адже ця рослина має лікарські властивості.

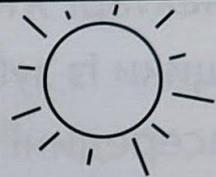
Листки подорожника вживають як засіб від ударів, наривів, при перев'язуванні ран. Використовують його і в стоматології. Свіжим соком або настоєм листків полощуть ротову порожнину при запаленні ясен, зубному болю, стоматиті.

Отже, подорожник лікує нас.

Тип тексту: _____.

Оцінка: _____

Підсніжник — вісник весни. Він зацвітає, коли ще лежить сніг.

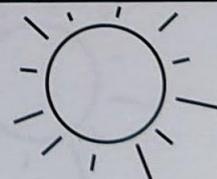
Рослина має бурувату цибулинку, з якої виростає струнке стебельце. На ньому з'являються довгенькі плоскі супротивні листочки, а вгорі — ніжна біла квіточка, що поникла до землі. Її шість пелюсток тримаються разом, ніби зігрівають одна одну.

Милуйтеся підсніжниками та не знищуйте їхню красу.

Тип тексту: _____.

Оцінка: _____

ТЕКСТ

Добери заголовок, визнач тип тексту.

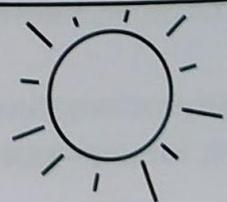
Біля нашої школи є парк. Яюсь весною ми наводили лад у парку. Згрібали торішнє листя у купу. Я пішла далі парком.

А що це за килимок синіє? Та це ж фіалки! Покликала друзів. Ми всі разом розглядали синьо-фіолетові квіточки, обережно ступали, щоб не затоптати їх. Ось прилетіла бджілка. Їй до вподоби фіалковий нектар! Хтось сфотографував дивовижної краси кушки із зубчастих серцевидних листочків та квіткою всередині. Ми ще трішки постояли і пішли з гарним настроєм далі працювати.

Вдома я намалювала фіалку і подарувала малюнок бабусі.

Тип тексту: _____.

Оцінка:

НАГОЛОС

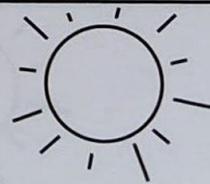
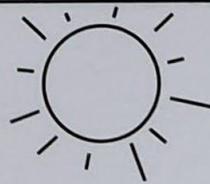
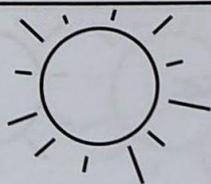
Познач наголос у словах:

осока	український	листопад
спина	загадка	маляр
завдання	вірші	музика
гілля	комбайнер	насип
фартух	центнер	ненавидіти
ірис	кроїти	низовина
випадок	кулінарія	календар
байдуже	новий	олень
Україна	новина	ознака
шолом	лазня	батьківщина
васильки	посередині	отаман
дорога	літопис	шофер
щавель	кропива	подруга
легкий	курява	приятель
прадід	щабель	черговий
Покрова	жайворонок	пурпур

Оцінка:

ЗВ'ЯЗОК СЛІВ У РЕЧЕННІ

Утвори словосполучення, додавши слова за питанням:

Малює (хто?) _____

цвіте (де?) _____

веде (кого?) _____

ходить (як?) _____

шкодить (кому?) _____

повіває (звідки?) _____

схилилась (до чого?) _____

зацвіли (як?) _____

налив (куди?) _____

писатиму (коли?) _____

спить (на чому?) _____

мріють (про що?) _____

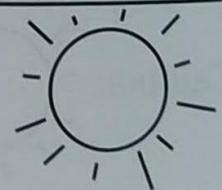
пливе (по чому?) _____

радію (чому?) _____

посіяла (де?) _____

грається (з ким?) _____

Оцінка:

ЗВ'ЯЗОК СЛІВ У РЕЧЕННІ

Визнач головне і залежне слово за зразком.

Сидів[×] під кущем.

Знайшов у садку.

Розмалював пензлем.

Приніс додому.

Казкові пташенята.

Зварила борщу.

Далеко гриміло.

Дзвінкий голос.

Трепетали крильцями.

Прокинувся вранці.

Пливли у повітрі.

Тьохкає в кущі.

Сидів за комп'ютером.

Сидить мовчки.

Радісно загули.

Буйно цвіте.

Вирушають у дорогу.

Кущ бузку.

Зустріч із депутатом.

Живе в озері.

Посадили квіти.

Світить вночі.

Чудова погода.

Яскрава зірка.

Зрадів велосипеду.

Смішно говорить.

Люблю Україну.

Живе у дуплі.

У чужому краї.

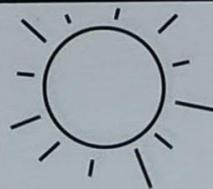
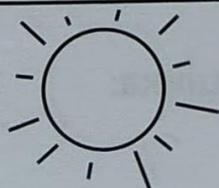
Працює на заводі.

Вільно плавають.

Доглядає сад.

Оцінка:

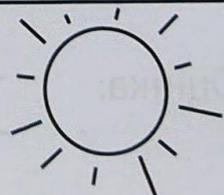

ЗВ'ЯЗОК СЛІВ У РЕЧЕННІ

Пошир речення другорядними членами з допомогою питань:

Дітвора саджала (де?) _____ (яку?) _____
калину. Зима — (яка?) _____ пора року.
Хлоп'ята люблять кататись (на чому?) _____.
Я відпочивав (коли?) _____ у Карпатах.
Дозріли помідори (де?) _____, а яблука —
(де?) _____. У спекотну погоду одягни (на
що?) _____ бейсболку або (що?) _____.
Не розпалюй вогнище (де?) _____. Виросла
(яка?) _____ берізка біля (чого?) _____.
Дерева скидають листя (коли?) _____. Мама
співає (які?) _____ пісні. На березі Дніпра роз-
ташоване (яке?) _____ місто Київ. По (якому?)
_____ небу мчать (як?) _____ хмарки.
(Який?) _____ син поцілував (як?) _____
маму. Лісник показав (кому?) _____ свій буди-
нок. Ми бачили (де?) _____ слона.

Оцінка:

ЗВЕРТАННЯ

Допиши закінчення слів у формі звертання:

юнач... Олеж... Григорович...

людин... пан... Алевтин...

доброді... пан... Микол...

добродійк... панн... Настус...

учител... пан... Михайл...

квітк... панн... Марічк...

га... Тарас... Григорович...

пташк... бабус... Ольг...

дзиґ... шановн... Іван... Сергійович...

мальв... люб... сестричк... Оксанк...

збро... дорог... третьокласник...

Україн... строкат... півн...

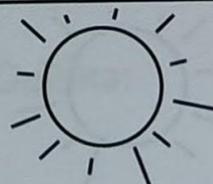
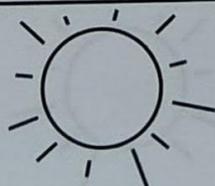
Києв... вельмишановн... пан... Ольг...

маляр... голосист... соловейк...

народ... червон... калин...

весн... син... проліск...

Оцінка:

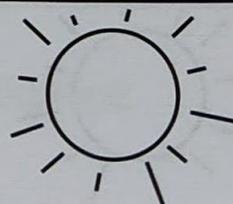
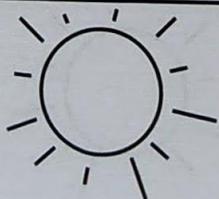

ЗВЕРТАННЯ

Допиши закінчення слів у формі звертання:

Полтав...	добр... люд...
друж...	невтомн... трудівниц...
дідус...	моя стар... хатин...
кра...	рідн... школ...
Андрі...	люб... весноньк...
Андрійк...	дорог... нен...
зозул...	буйн... вітр...
дібров...	висок... топол...
криниц...	квітуч... земл...
перепілочк...	жар-птиц...
дятл...	мил... Марус...
лебідк...	Ліді... Петрівн...
лелек...	пан... Мирослав...
ведмед...	панн... Олен...
син...	люб... подруг...

Оцінка:

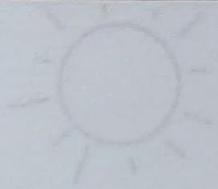

ЗВЕРТАННЯ

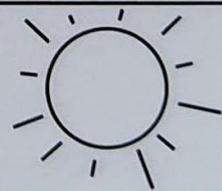
Розстав розділові знаки у реченнях зі звертаннями:

- Скажи вітре буйний де козацька доля?
  - Моя перепілко скажи скільки в тебе діток?
  - Прощайте хлопці-молодці!
  - Здрастуй Осене-царівно.
  - А йди-но до мене розбійнику гребенястий.
  - Спасибі тобі сонечко за тепло і ласку.
  - Назбирай Олесю огірочків свіженьких.
  - Ех їжаче ти колючий чому не вітаєшся?
  - Снігу снігу сніженьку замети доріженьку!
  - О зимо Не лякай безрадіним кінцем!
  - Журавлику любий повернеш коли?
  - Лелеко лелеко до осені далеко?
  - Ой бабусю рятуйте курчат!
  - Підійди Юрчику поцілую тебе.
  - Які в тебе Мурчику чудові кігтики!
  - Шановний Іване Яковичу завітайте до нас!
-

Оцінка:

СЛОВА-СИНОНІМИ

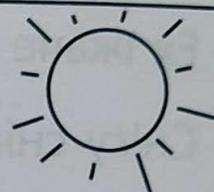
З'єднай лініями слова, близькі за значенням:

віншування	лемент
крик	решітка
ганьба	вітання
ґрати	сором
черга	порядок
зарості	воїн
витязь	вогнище
ватра	чагарники

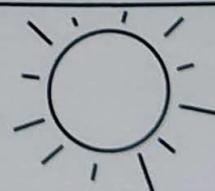
Оцінка:

досвітній	злагоджений
дружній	приятний
дружний	світанковий
чепурний	охайний
гречний	порохнявий
трухлявий	плямистий
перістий	широкий
розлогий	ввічливий

Оцінка:

СЛОВА-СИНОНІМИ

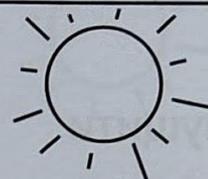
З'єднай лініями слова, близькі за значенням:

клапоть	фотографія
велетень	криниця
світлина	судно
колодязь	крадій
катер	чемодан
злодій	гігант
лицар	шарф
кашне	кусок
валіза	герой

Оцінка:

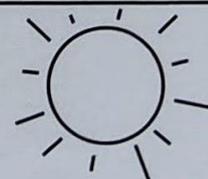

картуз	капелюх
присяга	кашкет
гачок	конкурс
змагання	клятва
хліб	конфлікт
бриль	ключка
магазин	коровай
суперечка	крамниця

Оцінка:

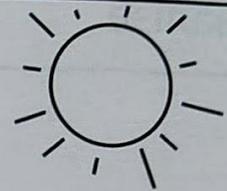

СЛОВА-СИНОНІМИ

З'єднай лініями слова, близькі за значенням:

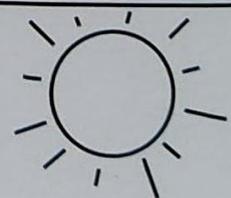
дрижати	гойдати
думати	блукати
колихати	жебоніти
вештатись	з'єднувати
шелестіти	мислити
стуляти	квітчати
прикрашати	кепкувати
насміхатись	тремтіти

Оцінка:

лущити	гукати
кликати	наказувати
бавитись	дражнити
вимагати	шарудіти
дратувати	гратися
шанувати	міркувати
шелестіти	захищати
мислити	поважати
обороняти	обчищати

Оцінка:

СЛОВА-АНТОНІМИ

З'єднай лініями слова, протилежні за значенням:

лагодити

репетувати

змерзнути

заощаджувати

знаходити

занедужати

заслоняти

засмучувати

витрачати

губити

ламати

мовчати

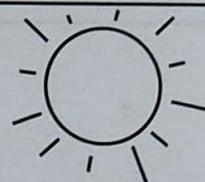
зігрітись

вилікуватися

відкривати

веселити

Оцінка:

вітання

мир

порядок

підніжжя

користь

шум

низина

підлога

безлад

вершина

шкода

стеля

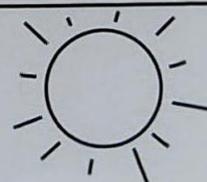
тиша

височина

війна

прощання

Оцінка:

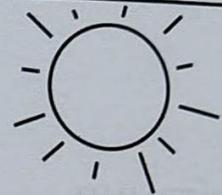

СЛОВА-АНТОНІМИ

З'єднай лініями слова, протилежні за значенням:

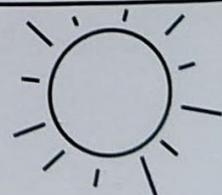
великий	минулий
майбутній	поганий
кривий	довгий
гарний	малий
куций	рівний
древній	сучасний
кирпатий	щедрий
жадібний	серйозний
легковажний	довгоносий

Оцінка:

холодний	правий
байдужий	грубий
товстий	тонкий
лівий	скромний
ніжний	твердий
м'який	уважний
новий	здоровий
хвалькуватий	старий
хворий	гарячий

Оцінка:

СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

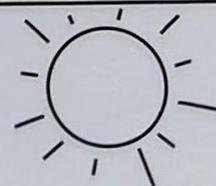
Підкресли у реченнях фразеологізми:

---

1. У дятла довгий язик.
Однокласники недолюблювали Юрка через його довгий язик.
2. Петро Григорович знає Харків як свої п'ять пальців.
Моя сестра вже може порахувати свої п'ять пальців.
3. Андрійко прийшов зі школи як осіння хмара.
З осінньої хмари полив холодний дощ.
4. За безлад у кімнаті мама не погладить по голівці.
Бабуся розчісувала онучку і ніжно гладила по голівці.
5. Лапятий сніг падав мені на голову, на плечі.
Приїзд дідуся був для нас несподіваним як сніг на голову.
6. В усіх чотирьох стінах будинку були вікна.
Важко перебувати одному в чотирьох стінах.
7. Семенко та Олег, бавлячись, розбили глек з молоком.
Ніна та Зоряна, не дійшовши згоди у грі, розбили глека.

Оцінка:

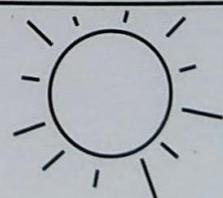
СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

Підкресли у реченнях омонімічні пари слів. Постав наголос в омонімах:

---

1. Моя мама Віра Іванівна працює в банку.
Бабуся налила у банку свіжого молока.
  2. Ми з братом посадили коло хати берізку.
Берізка — витка рослина, яка шкодить городнім овочам.
  3. Федько з'їв жовток яйця, а білка не схотів.
Білка — невелика лісова гризунка.
  4. Низько над ставом схилились верби.
Гілля верби полощеться у прозорій воді.
  5. Я вчусь грати на флейті і мрію стати гарним музиком.
У філармонії ми слухали класичну музику Моцарта.
  6. Моя Батьківщина — це Україна.
Іван Семенович свою батьківщину передав синові у спадок.
  7. На другу колію прибув потяг із Вінниці.
Ярослав відчув потяг до танців.
  8. Молоденькі півники вперше дзвінко заспівали.
На шкільній клумбі зацвіли фіолетові півники.
-

Оцінка:

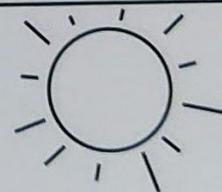
СЛОВО. ЗНАЧЕННЯ СЛОВА

Підкресли в дужках те слово, яке у реченні точніше виражає думку:

- Навесні ночі (холодні, крижані, студені).
  - Максимко не (очікував, чекав, чатував) зустрітися з Ігорем у літньому таборі.
  - Дощові сірі, розпатлані (пасма, смуги) ніби з'єднали небо із землею.
  - (Сон, дрімота) не дає мені дочитати книгу.
  - В (сутінках, пільмі) неможливо йти без ліхтаря.
  - За високим кам'яним (тином, парканом) сховався таємничий замок.
  - (Швидко, чимдуж) мчать хлопці з гори на санчатах.
  - Ми обережно підійшли до глибокого (яру, вибалку).
  - Повітря проходить крізь найменшу (щілину, шпарку).
  - Пісня жайворонка (лунала, бриніла) над пшеничним полем.
  - Стрижі один за одним (літали, кружляли) над садом.
  - Маленьке козенятко злегка билось, граючись, (лобом, чолом) об мою руку.
  - Тетянка старанно витирає (пил, куряву) на меблях.
  - Перший сніжок притрусив траву. То пройшлась землею (завірюха, пороша).
-

Оцінка:

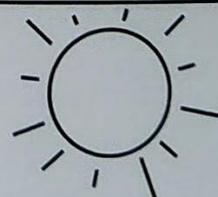
БУДОВА СЛОВА

Закресли в кожній групі споріднених слів зайве:

- Гора, гірка, міжгір'я, пригорнутись.
  - Вода, водянистий, водний, водій, водолаз.
  - Облісів, блискучий, блиск, блискітка.
  - Злизати, лизькати, слизький, лизання.
  - Квітневий, розквітли, квіточки, квіток.
  - Стіл, стілець, столяр, століття.
  - Гірчиця, гіркуватий, гірський, гірчить.
  - Суддя, судно, підсудний, засуджувати.
  - Сонячний, сонечко, сон-трава, соняшник.
  - Хвалити, хвалько, вихватив, похвально.
  - Червоний, черв'як, почервонів, червонуватий.
  - Пастух, пасовисько, пасся, запаска.
  - Гостинець, гострі, гість, гостювати.
  - Обережний, набережна, берегиня, оберегати.
  - Завод, заводити, заводський, заводчанин.
  - Просо, просяна, просечко, просити.
-

Оцінка:

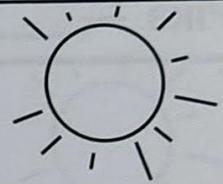

БУДОВА СЛОВА

Познач закінчення (□) у формах слова. Закресли зайве слово:

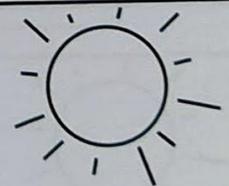
апельсини	адреса	вокзали
апельсин	адреси	вокзалів
апельсинчики	адрес	на вокзалах
апельсинові	адреси	вокзалу
апельсином	адресою	вокзалами
апельсина	в адресах	вокзал
апельсину	адресати	вокзальний
апельсинам	на адресі	на вокзалі

Оцінка:

айстра	абрикоси	вогнище
айстровий	абрикос	вогнищем
айстри	абрикоса	вогники
айстрі	Абрикосівка	вогнищу
айстрами	абрикосам	вогнищам
айстр	абрикосо	у вогнищах
айстрам	в абрикосі	вогнищ
айстри	на абрикосах	без вогнища

Оцінка:

БУДОВА СЛОВА

Утвори слова за допомогою суфіксів за зразком. Познач суфікси:

Нога — ніж^{ка}, ножи^{ще}.

Калюжа — _____, _____.

Капуста — _____, _____.

Груша — _____, _____.

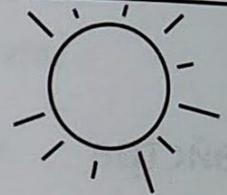
Корова — _____, _____.

Лапа — _____, _____.

Діжа — _____, _____.

Ріка — _____, _____.

Оцінка:

Гарбуз — гарбу^{зик}, гарбу^{зище}.

Карась — _____, _____.

Калач — _____, _____.

Морж — _____, _____.

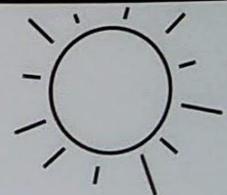
Живіт — _____, _____.

Ківш — _____, _____.

Комар — _____, _____.

Ніс — _____, _____.

Оцінка:

БУДОВА СЛОВА

Утвори слова за допомогою суфіксів за зразком. Познач суфікси:

Добрий — добренький, добрющий.

Теплий — _____, _____.

Жовтий — _____, _____.

Злий — _____, _____.

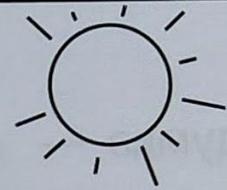
Радий — _____, _____.

Худий — _____, _____.

Гострий — _____, _____.

Брудний — _____, _____.

Оцінка:

Важкий — важкенький, важкущий.

Пухкий — _____, _____.

Синій — _____, _____.

Вогкий — _____, _____.

Гарний — _____, _____.

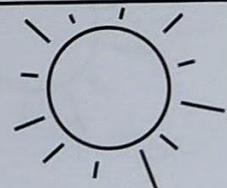
Гнучкий — _____, _____.

Густий — _____, _____.

Рідкий — _____, _____.

Розумний — _____, _____.

Оцінка:

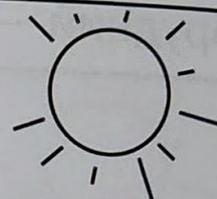

БУДОВА СЛОВА

Розбери за будовою спільнокореневі слова:

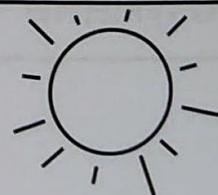
дуб —	дубовий —	дубочок
тепло —	теплий —	теплиця
люди —	людина —	людські
диво —	дивний —	дивина
слова —	словесний —	словник
ворона —	воронячий —	вороненя
малюк —	малий —	малятко
рибка —	рибальська —	рибалка

Оцінка:

думка —	задуманий —	дума
в'язка —	зв'язані —	розв'язка
погода —	погідне —	погодка
хмара —	безхмарне —	хмарина
деревце —	дерев'яні —	дерево
зимівля —	зимовий —	зимонька
коротулька —	скорочений —	короткий
кислота —	кислиця —	кислий

Оцінка:

БУДОВА СЛОВА

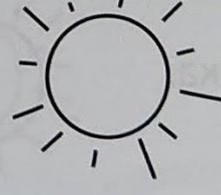
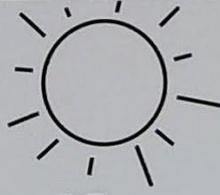
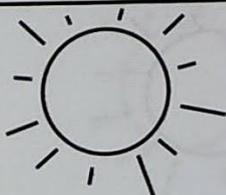
Познач частини у поданих словах:

абрикосовий	нещастя	чистота
жовтуваті	жердинка	біленький
адресний	забавлянка	лисиця
безжалісний	помешкання	бруд
прибережний	захисник	береги
безсовісний	вантажівка	розсада
ручка	загородка	синява
зварене	мовчання	святковий
зернисті	прописка	праця
лікувальний	огляд	сусідня
молочний	прогулянка	родина
приземистий	бідняк	солодощі
позашкільна	багрянець	ранок
життєвий	прабабуся	безлад
лимонний	барабанщик	приголосний
активний	гордість	політ

Оцінка:

ЧЕРГУВАННЯ ГОЛОСНИХ Е, О З І У КОРЕНЯХ СЛІВ

Встав пропущені букви:

п...ч — п...чі

хм...ль — хм...лю

д...б — д...ба

ос...нь — ос...ні

к...т — к...ти

кор...нь — кор...ня

дв...р — дв...ри

кол...р — коль...ру

м...ст — м...сти

пап...р — пап...ру

як...р — як...ри

ступ...нь — ступ...ня

таб...р — таб...ри

ячм...нь — ячм...ню

Харк...в — Харк...ва

ведм...дь — ведм...ді

ш...сть — ш...сти

пол...т — поль...ти

с...м — с...ми

н...с — н...су

в...сім — в...сьми

др...зд — др...зди

др...т — др...ту

пов...нь — пов...ні

яв...р — яв...ра

жив...т — жив...ти

р...к — р...ку

ст...л — ст...ли

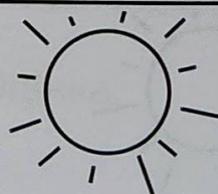
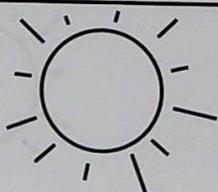
Фед...р — Фед...ра

пром...нь — пром...ня

Як...в — Як...ва

кам...нь — кам...ня

Оцінка:

ЧЕРГУВАННЯ ГОЛОСНИХ Е, О З І У КОРЕНЯХ СЛІВ

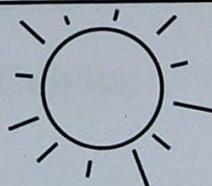
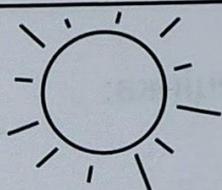
Встав пропущені букви:

вир...б — вир...бу	гр...бти — гр...б
в...з — в...зи	н...сти — н...с
веч...р — веч...ра	в...ли — в...л
сн...п — сн...пи	н...га — н...г
ін...й — ін...ю	с...ло — с...л
півн...ч — півн...чі	г...ра — г...р
сх...д — сх...ду	н...жі — н...ж
гр...м — гр...му	р...чі — р...ч
х...д — х...дьяба	грюк...т — грюк...ту
щ...чка — щ...ка	дзюрк...т — дзюрк...ту
бер...за — бер...з	з...рка — з...ря
кор...ва — кор...в	гов...р — гов...ру
вор...та — вор...т	д...м — д...му
роб...та — роб...т	б...б — б...би
бол...то — бол...т	л...д — ль...ду
гол...ва — гол...в	щерб...нь — щерб...ню
леб...дь — леб...ді	Кан...в — Кан...ва

Оцінка:

ЧЕРГУВАННЯ ГОЛОСНИХ Е, О З І У КОРЕНЯХ СЛІВ

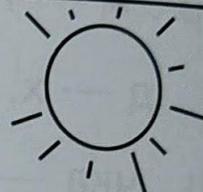
Встав пропущені букви:

рад...сть	рад...сті
горд...сть	горд...сті
мудр...сть	мудр...сті
свіж...сть	свіж...сті
більш...сть	більш...сті
вірн...сть	вірн...сті
заздр...сть	заздр...сті
юн...сть	юн...сті

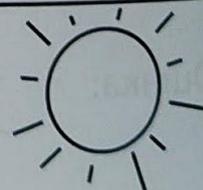
Оцінка:

менш...сть	менш...сті
пекуч...сть	пекуч...сті
молод...сть	молод...сті
стар...сть	стар...сті
мужн...сть	мужн...сті
смілив...сть	смілив...сті
хоробр...сть	хоробр...сті
ясн...сть	ясн...сті

Оцінка:

ЧЕРГУВАННЯ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ У КОРЕНЯХ СЛІВ

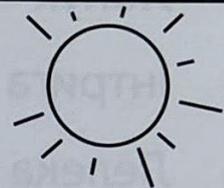
[Г] → [З'], [Ж]; [К] → [Ц'], [Ч]; [Х] → [С'], [Ш]

Встав пропущені букви:

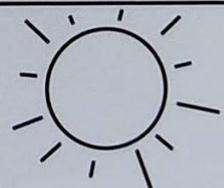
- Безпека — у безпе...і, безпе...ний.
  - Дорога — на доро...і, доро...ний.
  - Волога — у воло...і, зволо...ити.
  - Втіха — у вті...і, вті...ати.
  - Каліка — калі...і, калі...ити.
  - Ботаніка — у ботані...і, ботані...ний.
  - Звитяга — у звитя...і, звитя...ний.
-

Оцінка:

- Комаха — кома...і, кома...ка.
  - Бібліотека — у бібліоте...і, бібліоте...ний.
  - Запах — у запа...і, запа...ний.
  - Буряк — у буря...і, буря...ок.
  - Подруга — подру...і, подру...ка.
  - Гадюка — гадю...і, гадю...ка.
  - Порох — у поро...і, поро...ина.
  - Поріг — на поро...і, порі...ок.
  - Музика — у музи...і, музи...ний.
-

Оцінка:

ЧЕРГУВАННЯ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ У КОРЕНЯХ СЛІВ

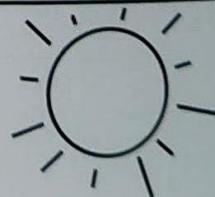
[Г] → [З'], [Ж]; [К] → [Ц'], [Ч]; [Х] → [С'], [Ш]

Встав пропущені букви:

- Кочерга — кочер...і, кочере...ка.
  - Фартух — у фарту...і, фарту...ок.
  - Мураха — мура...і, мура...ка.
  - Розлука — у розлу...і, розлу...итись.
  - Дуга — на ду...і, ду...ка.
  - Крем'ях — на крем'я...і, крем'я...ок.
  - Лопух — у лопу...і, лопу...ок.
  - Інтрига — в інтри...і, інтри...ка.
  - Лелека — леле...і, леле...ата.
  - Крига — на кри...і, кри...ина.
  - Мотлох — у мотло...і, мотло...ити.
  - Росомаха — росома...і, росома...ка.
  - Затока — у зато...і, зато...ний.
  - Обсяг — в обся...і, неося...ний.
  - Омелюх — на омелю...і, омелю...ок.
  - Бляха — на бля...і, бля...анка.
-

Оцінка:

ЧЕРГУВАННЯ ПРИГОЛОСНИХ ЗВУКІВ У КОРЕНЯХ СЛІВ

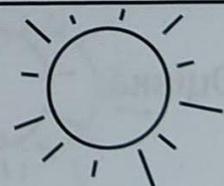
[Г] → [З'], [Ж]; [К] → [Ц'], [Ч]; [Х] → [С'], [Ш]

Встав пропущені букви:

- Туга — у ту...і, ту...ити.
  - Черепаха — черепа...і, черепа...ка.
  - Круг — у кру...і, кру...ок.
  - Відвага — у відва...і, відва...ний.
  - Реп'ях — у реп'я...і, реп'я...ок.
  - Свекруха — свекру...і, свекру...енька.
  - Донька — донь...і, донь...ин.
  - Ріг — на ро...і, рі...ок.
  - Наука — у нау...і, нав...ити.
  - Протяг — на протя...і, протя...ний.
  - Осика — осі...і, підосі...ник.
  - Хробак — на хроба...і, хроба...ок.
  - Клініка — у кліні...і, кліні...ний.
  - Дискотека — на дискоте...і, дискоте...ний.
  - Вік — у ві...і, ві...ний.
  - Ропуха — ропу...і, ропу...ка.
-

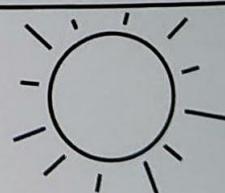
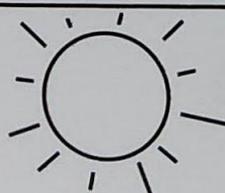
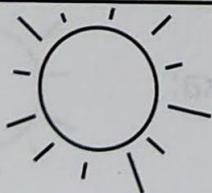
Оцінка:

НЕНАГОЛОШЕНІ [Е], [И], ЯКІ ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ НАГОЛОСОМ
Встав пропущені букви **е** чи **и**:

в...ховання	в...чорниці	ц...рковий
кн...голюб	бл...скучий	д...хнути
ч...сноти	л...веня	п...сьменник
с...рдечний	д...вовижні	д...шевий
л...ходійка	гл...бина	нев...личкий
б...нти	л...тючий	позач...рговий
п...щання	м...ттево	т...мниця
хр...стили	заш...лестіли	н...зенько
пот...мнішало	пов...рхневий	р...бро
с...льніший	л...хий	кр...кун
ш...рстинка	пон...зу	сх...литись
д...мок	зал...шок	здад...ку
постр...бав	пот...хеньку	в...рховіття
з...мівля	в...рболіз	под...вися
ж...ттевий	л...дачий	ам...риканський
	с...роїжки	збл...зька

Оцінка:

НЕНАГОЛОШЕНІ [Е], [И], ЯКІ ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ НАГОЛОСОМ

Встав пропущені букви **е** чи **и**:

пос...редник

кл...новий

с...рцевина

П...тренко

кн...жкова

п...льнувати

скр...пічний

п...лінка

ж...стикулювати

з...млянка

кр...вий

д...вина

пот...пліло

св...стулька

в...селенький

з...мляний

м...слитель

ж...виця

щ...гленята

л...стівка

к...слиця

д...куни

г...дкий

ст...блистий

д...мчастий

пов...рнутись

ч...тацький

сп...котний

нап...сання

м...дяник

сх...ляється

зуп...нись

в...сота

щ...друвальники

гл...бінь

мл...нець

с...рпневий

зап...сник

оз...рце

л...пневий

пл...чистий

нам...стинка

л...сточок

шв...дкий

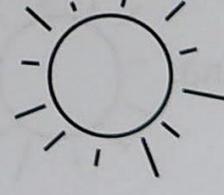
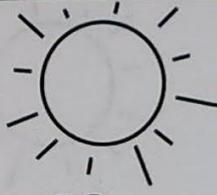
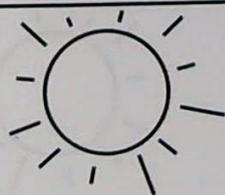
кн...гарня

п...рнатий

пос...вів

м...ритись

Оцінка:

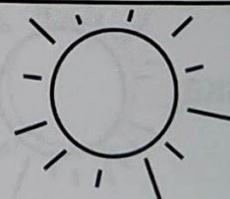
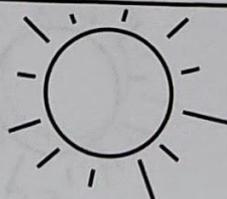
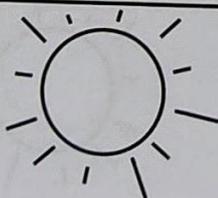

НЕНАГОЛОШЕНІ [Е], [И],
ЯКІ ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ НАГОЛОСОМ

Встав пропущені букви **е** чи **и**:

Хр...стина	перех...трити	п...люка
дост...гає	хв...льовий	р...пучий
п...ченя	ч...сленний	з...рносховище
з...мляки	д...в'ятка	св...сток
тв...рдий	в...рховодець	кол...скова
н...зина	д...сятина	с...лянин
ч...стота	скр...паль	т...рнистий
п...карня	с...рпи	с...стричка
м...жа	підп...с	с...рпанок
л...дар	пом...лковий	ч...стилице
с...ровина	с...лач	х...тромудрий
пл...та	р...тмічний	ск...ляста
співб...сідник	сл...вовий	к...сляк
виш...ванка	ос...лився	ч...стотіл
р...вучий	р...мовані	ос...пається
с...зуватий		с...ненький

Оцінка:

**НЕНАГОЛОШЕНІ [Е], [И],
ЯКІ НЕ ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ НАГОЛОСОМ**

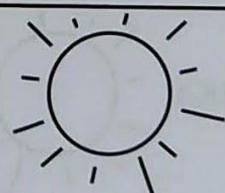
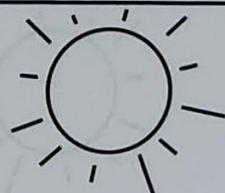
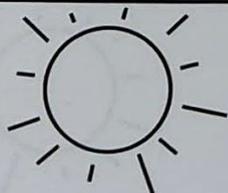
Встав пропущені букви **е, и**:

гр...міти	ч...ремха	б...нзин
ол...нь	ап...льсин	вогн...ще
к...рувати	комп'ют...р	...лектрика
пос...редині	абр...кос	кол...ктив
прав...льно	оч...рет	п...ріг
пр...дмет	гор...зонт	пр...з...дент
пос...ред...ні	д...путат	ч...решня
с...кунда	с...гнал	д...сц...пліна
д...тина	д...ржава	кор...дор
попер...ду	т...л...фон	г...рбарій
кр...ниця	м...даль	т...атр
м...нулий	т...л...грама	л...генда
м...тро	т...л...візор	бульдоз...р
пр...рода	ок...ан	гудз...к
л...лека	кил...м	д...ректор
т...мпература	к...шеня	м...лодія

Оцінка:

**НЕНАГОЛОШЕНІ [Е], [И],
ЯКІ НЕ ПЕРЕВІРЯЮТЬСЯ НАГОЛОСОМ**

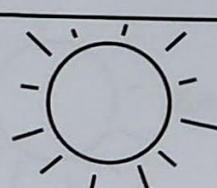
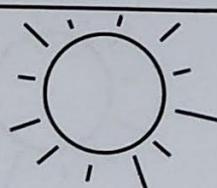
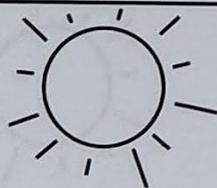
Встав пропущені букви **е, и**:

р...корд	ч...тання	к...рмо
р...месло	ч...твер	кв...ток
р...монт	н...діля	м...тал
р...спубліка	вул...ця	ч...рвоний
р...дактор	д...монстрація	в...рблюд
д...ван	Д...сна	в...лос...пед
пш...ниця	д...тинство	орд...н
ап...тит	кал...ндар	г...рой
дят...л	тижд...нь	кроп...ва
тр...вога	літ...ратура	ферм...р
п...ремога	чер...вики	прізви...ще
хв...лина	тр...вожний	яс...н
с...кунда	т...ндітний	ч...мпіон
сант...метр	...тажерка	учит...ль
д...ц...метр	сер...да	б...тон
пон...ділок	смород...на	вимп...л

Оцінка:

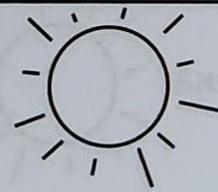
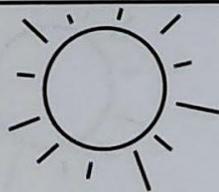
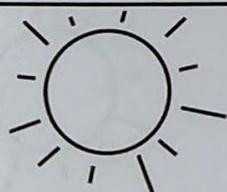

ПРАВОПИС СЛІВ ІЗ ДЗВІНКИМИ ТА ГЛУХИМИ ПРИГОЛОСНИМИ

Встав пропущені букви:

галу...ка (з, с)	моло...ьба (д, т)	во...ко (х, г)
дрі...ка (б, п)	бері...ка (з, с)	я...би (к, г)
ло...ка (ж, ш)	петру...ка (ж, ш)	соло...кий (д, т)
кі...ті (г, х)	коро...ка (б, п)	дорі...ка (ж, ш)
ві...ки (ж, ш)	боро...ьба (т, д)	допомо...ти (г, х)
ді...ка (ж, ш)	воло...ки (ш, ж)	ле...кий (г, х)
вига...ка (д, т)	ши...ка (б, п)	кла...ка (д, т)
ні...ті (г, х)	во...кий (г, х)	погля... (д, т)
в'я...ка (з, с)	про...ьба (з, с)	ха...ка (д, т)
моту...ка (з, с)	при...ьба (з, с)	ву...ько (з, с)
ді...тяр (г, х)	до...ка (ж, ш)	дьо...тю (х, г)
рі...кий (д, т)	ка...ка (з, с)	ле...ко (г, х)
бри...кий (д, т)	хо...ьба (д, т)	кри...ка (ш, ж)
сли...ький (з, с)	знахі...ка (д, т)	ли...ка (б, п)
ягі...ка (д, т)	ка...ка (ш, ж)	лі...ко (ж, ш)
змор...ки (ж, ш)	запи...ка (з, с)	ми...ка (з, с)

Оцінка:

ПРЕФІКСИ І ПРИЙМЕННИКИ

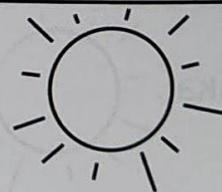
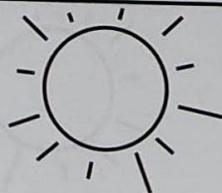
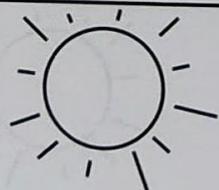
З'єднай, де треба, префікси зі словами:

зі йшов	під ріс	ви хід
зі столу	на пис	ви ходити
над пив	на письмі	в човен
над полем	на писав	в разив
об біг	за гадав	в раження
об двері	за гадка	без нагляду
з нами	за гаражем	без межний
з намено	з тобою	без іменний
з нести	з нами	при мхливий
при шкільна	з несемо	при ховати
при шити	до землі	при матері
з рибою	до вести	з литок
з рушити	на весні	з нас
пере хід	на горищі	з робив
пере в'язати	на дбати	наді рвав
під землею	без таланний	на ділянці

Оцінка:

ПРЕФІКСИ І ПРИЙМЕННИКИ

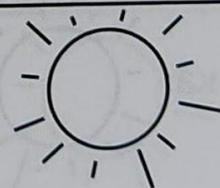
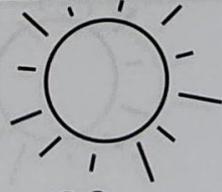
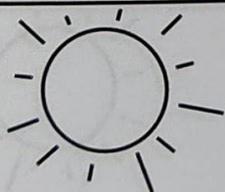
З'єднай, де треба, префікси зі словами:

під креслив	над лісом	без сорому
під кріслом	над лив	без соромний
під крався	над столом	без душі
під скиртою	на солив	без душний
в небеса	на втіки	для неї
роз ряд	в літку	для нього
в осені	в землі	на лякав
пре красно	в дався	з розумів
без розуму	за мітка	з вирію
с тримався	за лишився	по шкодив
по мчав	при пинити	зі м'яв
по дорозі	при кладу	зі грів
по дорожник	при слуга	зі брав
з різав	при міщення	зі школи
з різ	наді мною	на пис
з радістю	наді слав	на веслі

Оцінка:

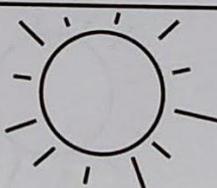
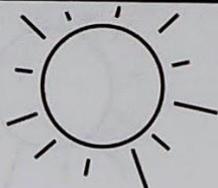

ПРАВОПИС ПРЕФІКСІВ РОЗ-, БЕЗ-, З-(С-)

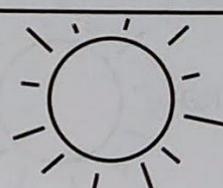
Встав пропущені букви **з** чи **с**:

ро...винути   бе...доганний   ро...тринькувати
...клеїти   бе...чесний   ро...гніздитись
...мішати   ...в'язати   бе...умовний
бе...тактний   ро...тратити   ...ведення
бе...сумнівний   ...сипати   ро...жевритись
...тягнення   бе...упинний   ро...ташувати
бе...'язикий   ...приймати   ро...горнути
ро...крити   ...цілити   ...лазити
...варити   бе...помічний   ро...дягтись
ро...фасувати   бе...стидний   ...чіплювач
бе...смертя   ...палах   ...томитись
...трата   ро...нести   бе...совісний
бе...батченко   ...годувати   ро...пекти
ро...терти   ...добути   ...пекти
...гряя   ...танцювати   ...ректися
ро...шукати   ро...відати   бе...крів'я

Оцінка:

40

ПРАВОПИС ПРЕФІКСІВ РОЗ-, БЕЗ-, З-(С-)

Встав пропущені букви **з** чи **с**:

...класти   бе...хліб'я   ро...тектись

ро...біг   ро...брід   ро...мір

бе...робіття   ро...сада   бе...лад

...кликання   ...фабрикувати   ...вити

бе...глуздя   бе...ладдя   бе...вісти

ро...кіш   ро...сип   ро...доріжжя

...писати   ...меркати   ...тесати

бе...жалісний   бе...болісний   бе...печний

ро...гром   ро...долля   ро...писка

...правити   ...нищити   ...купчитись

бе...бережний   бе...межний   бе...крайі

ро...шук   ро...квіт   ро...губленість

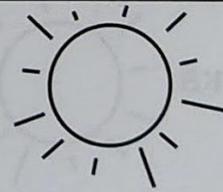
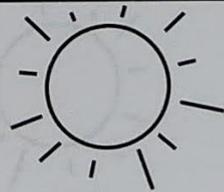
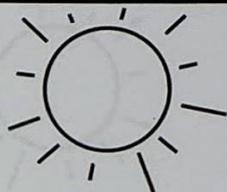
...кресати   ...переду   ...низу

ро...пач   ро...судливий   ро...сипчастий

бе...дарний   бе...таланний   бе...плідний

...летіти   ...никнення   ...повити

Оцінка:

ПРАВОПИС ПРЕФІКСІВ РОЗ-, БЕЗ-, З-(С-)

Встав пропущені букви **з** чи **с**:

...берегти   ...крутний   ро...фасований

...котити   ...мити   ...поконвіку

...питати   ...готувати   ...дерти

ро...м'який   ро...христаний   ро...чулений

...кінчити   ...ловити   ...бунтуватись

...ходинка   ...кинути   ...тискання

...лет   ро...тріпаний   ро...лінійований

...будувати   ...колихнути   ...губити

ро...хитати   ро...тягти   ро...рослось

...міна   ...кипілий   ро...формований

...тесаний   ...пустити   ...хвильованість

...ріст   ...гірклий   ро...тріпаний

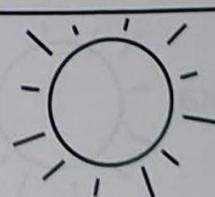
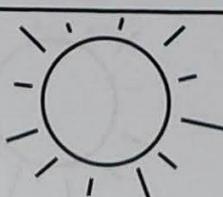
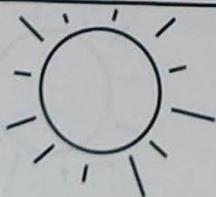
...казати   ...малювати   ро...хвилюватись

...пека   ...жувати   ...пуск

ро...бещений   ро...ряджений   ро...писаний

...товчений   ...чистити   ...плющити

Оцінка:

АПОСТРОФ ПІСЛЯ ПРЕФІКСІВ

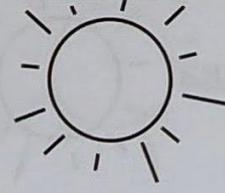
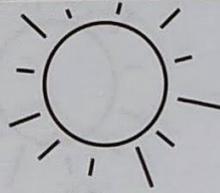
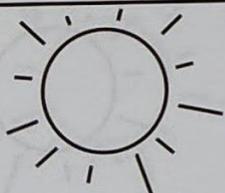
Встав, де треба, апостроф:

без язикий	роз ярити	за ява
без оглядний	об єднати	під єднання
від їхати	обі йняти	за ношений
з юрмились	роз ношений	об їхати
з лити	роз яснення	під ятрилась
з явитись	об єм	в їзд
з ясувати	з єднаний	пере їзд
возз єднатись	при єднати	об єднання
під казати	з їсти	ви яснилось
під їзд	ви їмка	по ява
під юджувати	роз їздний	роз ющити
роз валити	під глядати	від ємник
без ядерний	під їздний	під язична
по їздка	про їзд	над ярусний
зі в'яли	об єднання	роз їхатись
роз ятрити	об ява	роз яснити

Оцінка:

ПЕРЕНОС СЛІВ ІЗ ПРЕФІКСАМИ

Познач, як переносяться слова з префіксом за зразком:

під|ринути

заклеїти

заглянути

викреслити

витвір

уклін

накрапав

висловити

заквасити

настирливий

вигляд

подрібнити

роз'єднати

пред'явити

проснутись

розправа

безкрайній

підливати

перекрити

прикраса

посвідчення

відчуття

наближатись

відправити

застерігати

беззвучний

розідрати

надіслати

під'їжджати

дослівний

примружити

нагнутись

виклик

наступати

нашвидку

підігріти

набрякати

заплющити

виправити

перекрити

викрутка

піднести

вирвати

пішли

докласти

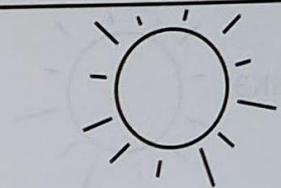
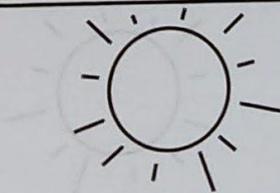
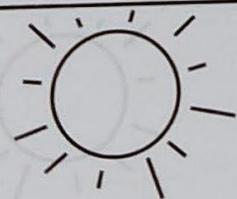
роз'ятрити

визволення

навкруг

вистава

Оцінка:

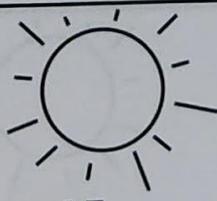
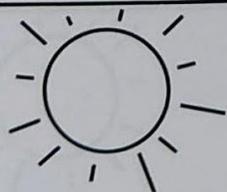
ПЕРЕНОС СЛІВ ІЗ ПРЕФІКСАМИ

Познач, як переносяться слова з префіксом за зразком:

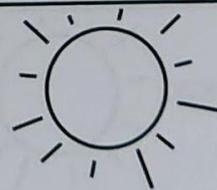
під|рину

підхопити	розігрітись	навчання
прислів'я	відзначити	перетворити
підсніжник	приправа	послухати
підійшли	перестав	прийняти
дозрівання	заскочити	застеляти
подружити	відкриття	задзвенить
закружляти	поквапитись	відганяти
поштовх	навколо	підлетіти
підбадьорити	передбачення	відкотити
розповідь	поклик	переслідувати
займатись	розв'язок	підгір'я
викликати	пристань	наближення
перестрибнути	нагнутись	підйомний
безкрилий	розвага	відсутній
надрізати	послати	підбігцем
відрядження	доспілий	доступний

Оцінка:

45

ПОДОВЖЕННЯ ПРИГОЛОСНИХ У РЕЗУЛЬТАТІ ЗБІГУ ПРИГОЛОСНИХ

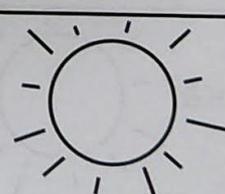
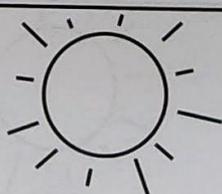
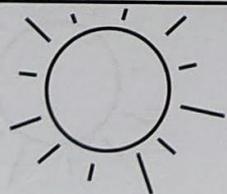
Встав, де треба, приголосний:

закон...ий	від...аль	розріс...я
рівн...ий	пі...дашшя	розчісуєш...ся
стін...ий	пі...дубник	тряс...я
кін...ий	від...чути	метушив...ся
веснян...ий	бе...захисний	дочекав...ся
туман...ий	бе...звучний	пас...я
верхн...ій	без...робітний	напив...ся
вин...ий	ві...дати	вмиваєш...ся
годин...ик	бе...земелля	виніс...я
варен...ик	пі...дивитись	напас...я
щоден...ик	о...бити	навчаєш...ся
ден...ий	без...межний	На...дніпрянщина
камін...ий	розніс...я	розклеїш...ся
осін...ій	ро...зява	стрінеш...ся
ремін...ий	ві...дячити	милую...ся
ран...ій	о...бігти	проніс...я

Оцінка:

ЧАСТИНИ МОВИ

Устав пропущені букви **и** або **е**. Познач у кружечках частини мови: іменник — (і.), прикметник — (п.) і дієслово — (д.)

в...сокий

в...чорниці

д...міти

в...сота

в...чоріє

д...мова

в...сочить

в...чірній

д...вак

пом...лка

веч...р

д...вина

пом...лятись

кр...ло

д...вувати

пом...лковий

кр...латий

д...вний

в...селий

щ...дрівка

т...пліє

в...селка

щ...дрий

т...плінь

в...с...лить

щ...друвати

т...пловий

в...села

з...мове

т...плиця

в...сілля

з...ма

т...пло

в...личають

з...мувати

к...п'яток

в...личавий

з...мівля

к...піти

в...ликий

д...мок

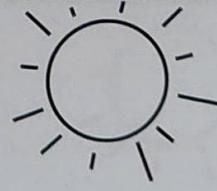
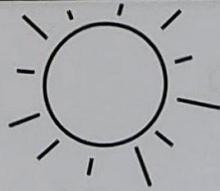
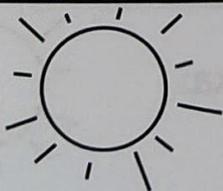
к...п'ячена

вел...тень

д...мар

розк...пів

Оцінка:

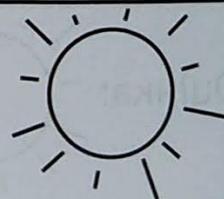

ЧАСТИНИ МОВИ

Добери до іменників спільнокореневі слова за зразком

Іменник	Прикметник	Дієслово
сад	садовий	саджати
золото	_____	_____
сніг	_____	_____
сіль	_____	_____
чад	_____	_____
сила	_____	_____
мандри	_____	_____
пахощі	_____	_____
віра	_____	_____
туман	_____	_____
лад	_____	_____
зелень	_____	_____
мудрість	_____	_____
розум	_____	_____
сивина	_____	_____
гордість	_____	_____

Оцінка:

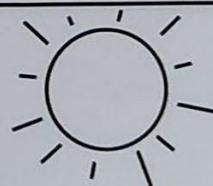
ВЛАСНІ І ЗАГАЛЬНІ ІМЕННИКИ

Встав букви, зазначені у дужках, у власні та загальні назви:

- (М, м) Журнал «...алятко», з'явилося ...алятко.
- (З, з) Згасла ...ірка, коза ...ірка, ...ірка естради.
- (Ф, ф) Дівчинка-...ранцуженка, поїду у ...ранцію, ...ранцузька мова.
- (Т, т) Свято ...рійця, ...рійко хлопчиків.
- (Л, л) Розцвіли ...ілії, бабуся ...ілія Михайлівна.
- (І, і) Дружу з ...ванком, лісник Петро ...ванович, цікава ...дея.
- (Ж, ж) Буяє ...ито, місто ...итомир, ...итнє поле.
- (С, с) Чекають ...вятого Миколая, твій ...вятий обов'язок, ...вятослав.

Оцінка:

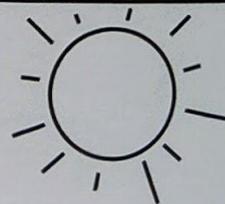

ВЛАСНІ І ЗАГАЛЬНІ ІМЕННИКИ

Встав букви, зазначені у дужках, у власні та загальні назви:

- (Н, н) Гуляли по ...абережній Лопані, вулиця ...абережна.
- (Х, х) Милуюсь ...арковом, гордяться ...арків'яни, ...арківські вулиці.
- (Ч, ч) Човник з ...ервоними вітрилами, корабель під назвою «...ервоні вітрила», ...ервона книга України.
- (Дж, дж) П'ємо з ...ерельця, читаємо збірку «...ерельце», танцювальний ансамбль «...ерельце».
- (К, к) Хижий птах — ...анюк, Валера ...анюк — третьокласник.
- (П, п) Красиві ...олтавські села, це — ...олтавська область, Іван — ...олтавчанин.
- (Ч, ч) Немає ...орного кольору, рухався ...орним морем, місто ...орноморськ.
- (В, в) Новий рік — ...еселий, жив у селі ...еселому, збірка віршів «...еселка».

Оцінка:

ЧИСЛО ІМЕННИКІВ

Запиши іменники у множині.

поле — _____ дощ — _____

язик — _____ зоопарк — _____

лисиця — _____ соловей — _____

батько — _____ берегиня — _____

площа — _____ дзвінок — _____

криниця — _____ капелюх — _____

ведмідь — _____ океан — _____

весна — _____ берег — _____

директор — _____ ліцей — _____

акваріум — _____ лицар — _____

внесок — _____ герой — _____

вогнище — _____ земля — _____

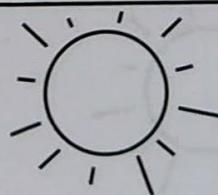
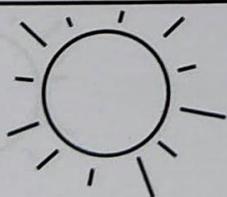
айстра — _____ стрілець — _____

корінь — _____ барліг — _____

богатир — _____ звір — _____

бік — _____ вечір — _____

Оцінка:

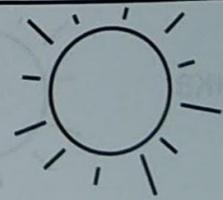
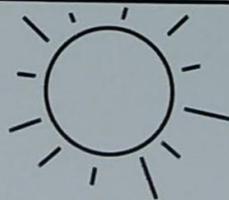
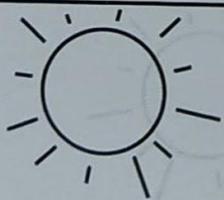

РІД ІМЕННИКІВ

Устав пропущені букви **и** або **е**. Познач рід іменників у кружечках: (ж.) — жіночий, (ч.) — чоловічий, (с.) — середній:

кил...м ☐	сант...метр ☐	ч...р...вики ☐
к...шеня ☐	п...ріг ☐	кал...ндарі ☐
ч...тання ☐	п...трушка ☐	кр...ниці ☐
д...ван ☐	оч...рет ☐	д...путати ☐
учит...ль ☐	ч...решня ☐	ап...льсини ☐
м...даль ☐	пр...дмет ☐	пом...лки ☐
тр...вога ☐	д...ректор ☐	вул...ці ☐
вогн...ще ☐	в...лос...пед ☐	п...ріжок ☐
ол...нь ☐	пш...ниця ☐	л...стівки ☐
ол...нятко ☐	т...атр ☐	яс...ни ☐
в...рблюди ☐	кр...ло ☐	л...с...нятка ☐
м...тро ☐	сон...чко ☐	ім...на ☐
хв...лина ☐	в...дм...жа ☐	пр...дмети ☐
пер...ць ☐	абр...кос ☐	пр...вітання ☐
оз...ро ☐	с...ло ☐	к...нгурята ☐
ір...с ☐	ч...ремха ☐	щ...нята ☐

Оцінка:

УТВОРЕННЯ ІМЕННИКІВ

утвори іменники за зразком:

стрибати — стрибок

грати — _____

думати — _____

радіти — _____

синіти — _____

шуміти — _____

мовчати — _____

шелестіти — _____

бігати — _____

купатись — _____

сумувати — _____

сяяти — _____

чекати — _____

слабнути — _____

захистити — _____

дружити — _____

гордитись — _____

кохати — _____

гніватись — _____

любити — _____

битись — _____

падати — _____

працювати — _____

шити — _____

робити — _____

рости — _____

вигадувати — _____

відпочивати — _____

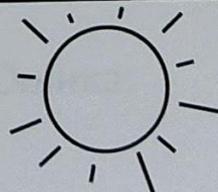
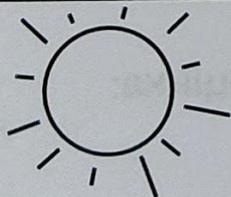
горювати — _____

сміятись — _____

цілитись — _____

блищати — _____

Оцінка:

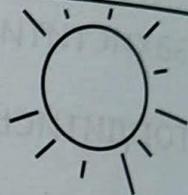

ВІДМІНЮВАННЯ ІМЕННИКІВ

Допиши запитання до відмінків та назви відмінків до запитань:

Називний — хто? що?	хто? що? — Називний
Родовий _____	кому? чому? _____
Давальний _____	ким? чим? _____
Знахідний _____	кого? чого? _____
Орудний _____	на кому? на чому? _____
Місцевий _____	без питань _____
Кличний _____	кого? що? _____

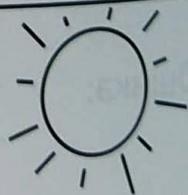
Оцінка:

Запиши за зразком:

Відмінок	Запитання	Слово
Називний	хто? що?	зерно ☐
Родовий	_____	зерн__
Давальний	_____	зерн__
Знахідний	_____	зерн__
Орудний	_____	зерн__
Місцевий	_____	__ зерн__
Кличний	_____	зерн__

Оцінка:

ДІЄСЛОВО

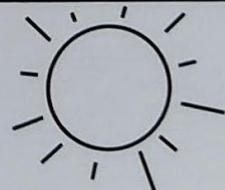
Підкресли у дужках дієслово, яке найвиразніше передає думку:

- Після сильної зливи вода у річці (буяла, вирувала, шуміла).
- Галинка вправно (вертіла, крутила, сверлила) обруч навколо себе.
- Іванко любить (створювати, винаходити, вигадувати) різні небилиці.
- Ми усією родиною на городі (виймали, витягали, вибирали) картоплю.
- Вишенька стала (в'янути, слабнути, всихати), бо її затіняла стара груша.
- Учні швидко (відновили, відтворили, пригадали) в пам'яті правила, які вчили у другому класі.
- Вечірнє сонце ледь (жеврило, тліло, червоніло) над лісом.
- Багаття не горіло, а лише (жеврило, тліло, червоніло).

Оцінка:

ДІЄСЛОВО

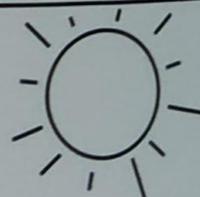
Підкресли у дужках дієслово, яке найвиразніше передає думку:

- Я не (мислив, думав, міркував), що гра у футбол так захопить мене.
- Павлик добре відпочивав у бабусі, але (горював, сумував, журився) без однокласників.
- На чистому вечірньому небі (кліпали, мерехтіли, блимали) яскраві зірки.
- На блакитному небі після дощу (вигравала, сяяла, блищала) кольорова веселка.
- Якщо ти вмієш зосереджуватись на уроці, то легко (опануєш, подужаєш, засвоїш) будь-яку тему.
- Діти тихенько рухались стежкою, щоб не (тритивожити, непокоїти, турбувати) пташку у гнізді.
- Ми у літньому таборі відпочинку швидко (потоваришували, заприятлювали, подружилися).

Оцінка:

ДІЄСЛОВО

З'єднай лінією слово з відповідним запитанням.

Що робить?

виконує
позначає
запахне
причеше
запишуть

Що зробить?

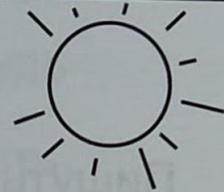
Що роблять?

несуть
дякує
спечуть
дістане
скликає
мріють

Що зроблять?

Оцінка:

Що робив?

сидів
сів
співав
заспівав
подарували

Що зробив?

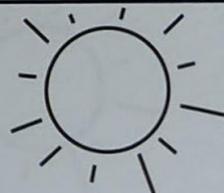
Що робили?

дарували
дбав
придбав
впізнали
знали

Що зробили?

Оцінка:

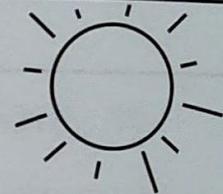
ДІЄСЛОВО

Підкресли «зайве» слово:

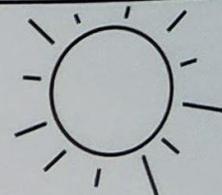
- Ходив, писала, снідали, цвіте.
  - Вечоріє, читають, читання, сумуєш.
  - Розмовлятиму, думатиму, співатиму, напишу.
  - Красуватись, схиляти, саджати, знаходити.
  - Голосила, голосна, голосувати, голосять.
  - Літати, кружлятиме, мити, мріяти.
  - Хвалив, похвалив, вихвалив, розхвалив.
  - Співає, ходить, кроять, несе, клеїть.
-

Оцінка:

- Пишуть, сидять, висять, біжать, стежать.
  - Цвіте, цвістиме, цвітуть, цвітете.
  - Читала, весела, співала, говорила.
  - Лунати, дзвеніти, бриніти, любити.
  - Каже, мовить, мовчить, говорить, базікає.
  - Заводити, заводнити, заводжу, завів.
  - Щедрувати, щедрував, щедрує, защедруємо.
  - Писали, писав, писала, писало.
-

Оцінка:

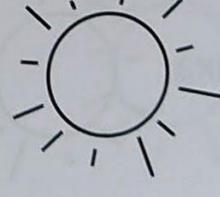
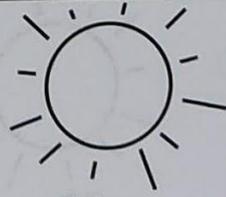
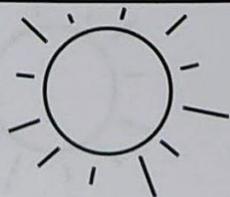

НАПИСАННЯ НЕ З ДІЄСЛОВАМИ

З'єднай, де треба, **не** зі словами, підкресли **не** з дієсловами:

не ходи	не гативні	не діля
не годя	не вивчив	не сумуй
не бійся	не дружив	не жить
не забаром	не втішна	не пішов
не мовлята	не старіли	не ктар
не володіє	не ук	не роба
не рівність	не слух	не слухається
не робить	не учить	не думає
не доліки	не нароком	не забудь
не гайно	не бачив	не вірить
не змогли	не приступна	не хай
не буде	не щодавно	не прийшов
не щирість	не зміцнює	не цінує
не наче	не беса	не безпека
не вдаха	не чіпляти	не воля
не вістка	не вроз	не хвалять

Оцінка:

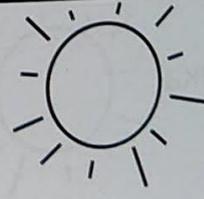
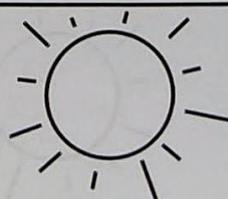
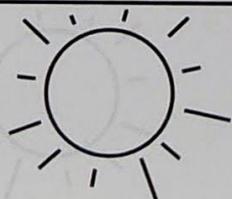

НАПИСАННЯ НЕ З ДІЄСЛОВАМИ

З'єднай, де треба, **не** зі словами, підкресли **не** з дієсловами:

не мовчи   не дуга   не нажера
не вилікує   не озорий   не покора
не слабне   не рухомість   не нести
не сподіванка   не прочитає   не завадить
не поспішає   не викличе   не пищати
не вгамовний   не пристойний   не дарма
не шумить   не дихати   не жебоніти
не бесний   не вихваляти   не грамотний
не доля   не зашморгне   не зцілить
не дотепа   не одмінно   не старайся
не лізь   не стрибав   не шукаємо
не порушний   не дивись   не виглядають
не рвовий   не щастя   не сподіванка
не гуляють   не пишуть   не працює
не знайде   не виднілось   не трясе
не спить   не хвилюйся   не билиця

Оцінка:

ПОДОБИ ЗА ПЕРЕНЕСЕННЯМИ ПРИКМЕТНИК

Підкресли словосполучення, які мають переносне значення:

Бронзова медаль, бронзовий засмаг.

Бурхливий потік, бурхливі події.

Важка хода, важка валіза.

Високі досягнення, високі будинки.

Вільна людина, вільна куртка.

Влучний стрілець, влучне слово.

Гіркий спогад, гіркий перець.

Глибокий яр, глибокий погляд.

Гостра проблема, гострий ніж.

Срібний голос, срібна ложка.

Сірий день, сірий кіт.

Солодкий мед, солодке життя.

Живучий бур'ян, живуча пісня.

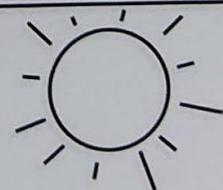
Кисле молоко, кислий вигляд.

Каламутна вода, каламутні очі.

Суха розповідь, суха сорочка.

Оцінка:

ПРИКМЕТНИК

Утвори прикметники за допомогою суфікса **-н-**:

сон — сонаний

павутина — _____

туман — _____

патефон — _____

корона — _____

домофон — _____

лимон — _____

графин — _____

кінь — _____

злідень — _____

осінь — _____

вино — _____

диня — _____

телефон — _____

ураган — _____

сани — _____

табун — _____

сіно — _____

сіни — _____

низина — _____

родина — _____

загін — _____

зміна — _____

день — _____

обман — _____

льон — _____

магазин — _____

караван — _____

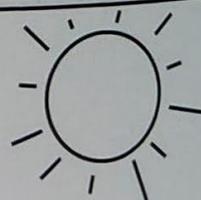
коліно — _____

чин — _____

кордон — _____

година — _____

Оцінка:

РОДОВІ ЗАКІНЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ

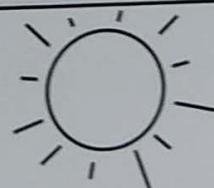
Устав букви в закінчення прикметників чоловічого роду в однині та у множині:

дружня	дружн...й	дружн...
середня	середн...й	середн...
дитяча	дитяч...й	дитяч...
дрібна	дрібн...й	дрібн...
вечірня	вечірн...й	вечірн...
урочиста	урочист...й	урочист...
могутня	могутн...й	могутн...
народна	народн...й	народн...
дружна	дружн...й	дружн...
рання	ранн...й	ранн...
осіння	осінн...й	осінн...
глибока	глибок...й	глибок...
нижня	нижн...й	нижн...
нижча	нижч...й	нижч...
квітчаста	квітчаст...й	квітчаст...

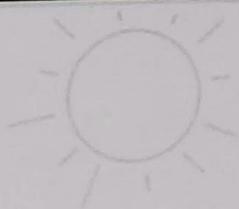
Оцінка:

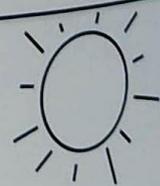
РОДОВІ ЗАКІНЧЕННЯ ПРИКМЕТНИКІВ

Встав букви в закінчення прикметників чоловічого роду в однині та у множині:

цікава	цікав...й	цікав...
зимова	зимов...й	зимов...
зимня	зимн...й	зимн...
довголітня	довголітн...й	довголітн...
жалюча	жалюч...й	жалюч...
чесна	чесн...й	чесн...
давня	давн...й	давн...
хлоп'яча	хлоп'яч...й	хлоп'яч...
пекуча	пекуч...й	пекуч...
пізня	пізн...й	пізн...
житня	житн...й	житн...
куряча	куряч...й	куряч...
сусідня	сусідн...й	сусідн...
сусідська	сусідськ...й	сусідськ...
цілюща	цілющ...й	цілющ...
порожня	порожн...й	порожн...

Оцінка:

УДК 373.3.016:811.161.2
С45

Скрипник К. П.

С45 3000 вправ та завдань. Українська мова. 3 клас. / К. П. Скрипник. —
К. : Видавництво «Час майстрів», 2023. — 64 с. — (Серія «2000 вправ та
завдань»).

ISBN 978-617-8253-40-0

У цьому посібнику подано вправи з української мови на вміння застосовувати
основні орфографічні правила, що вивчаються в 3 класі. Робота над мовним ма-
теріалом посібника дає можливість довести практичні навички дітей із правопису
до автоматизму.

Тренувальний зошит є універсальним, його можна використовувати як допо-
внення до будь-якого підручника з відповідної навчальної дисципліни. Матеріал,
вміщений у ньому, можна застосовувати для індивідуальної і фронтальної роботи,
для словникових диктантів та роботи вдома.

УДК 373.3.016:811.161.2

Серія «2000 вправ та завдань»
Навчальне видання

3000 вправ та завдань. Українська мова. 3 клас

Авторка:

Скрипник Катерина Петрівна — учителька початкових класів загальноосвітньої
школи І–ІІІ ступенів № 94 міста Харкова, учителька-методистка вищої категорії.

Продюсер проекту *О. В. Симоненко*

Директорка *Н. В. Григораш*

Редакторка *Т. П. Єфімовська*

Комп'ютерне макетування *О. В. Непийводи*

Підписано до друку 11.05.2023. Формат 60×84/16. Друк офсетний.
Гарнітура Myriad Pro. Ум.-друк. арк. 3,72. Наклад 5000 прим.

ТОВ «Видавництво «Час майстрів»

Свідоцтво суб'єкта видавничої
справи ДК № 7449 від 20.09.2021.
03022, м. Київ, вул. Васильківська, 30
e-mail: glavred@chasmaistriv.com.ua

Замовлення книжок
тел. +38 067 231-57-37

ISBN 978-617-8253-40-0

© Скрипник К. П., 2019
© ТОВ «Видавництво «Час майстрів», 2023
© Сергієнко К. С., дизайн обкладинки, 2019

UNISOFT

Надруковано у ПП «Юнісофт»
61036, м.Харків, вул. Морозова, 13 б
www.unisoft.ua
Свідоцтво ДК №5747 від 06.11.2017 р.
Замовлення № 63/05

